

Syngenta Seedsterrein te Enkhuizen

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet

Eindrapportage, 26-4-2011

M. van Straaten

Opdrachtgever
HzA stedenbouw & landschap b.v.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A
1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

G&G-advies 2011

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek.....	3
1.2	Het plangebied.....	3
2	Methode.....	3
3	Wetgeving.....	4
3.1	Flora- en faunawet.....	4
3.1.1	Zorgplicht.....	4
3.1.2	Verbodsbepalingen.....	4
3.1.3	Vrijstellingen.....	4
3.1.4	Ontheffingsmogelijkheid.....	5
3.1.5	Gedragscode.....	5
3.1.6	Broedvogels.....	5
3.2	Gebiedsbescherming.....	6
3.2.1	Ecologische hoofdstructuur (EHS).....	6
3.3	Rode lijsten.....	6
3.4	Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet.....	6
3.5	Wabo.....	7
4	Resultaten.....	8
4.1	Beschrijving aanwezige biotopen.....	8
4.2	Beschermde soorten.....	9
4.2.1	Flora.....	9
4.2.2	Vissen.....	9
4.2.3	Amfibieën.....	9
4.2.4	Vogels.....	10
4.2.5	Zoogdieren.....	10
4.2.6	Overige fauna.....	10
5	Conclusies en aanbevelingen.....	11
6	Literatuur.....	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

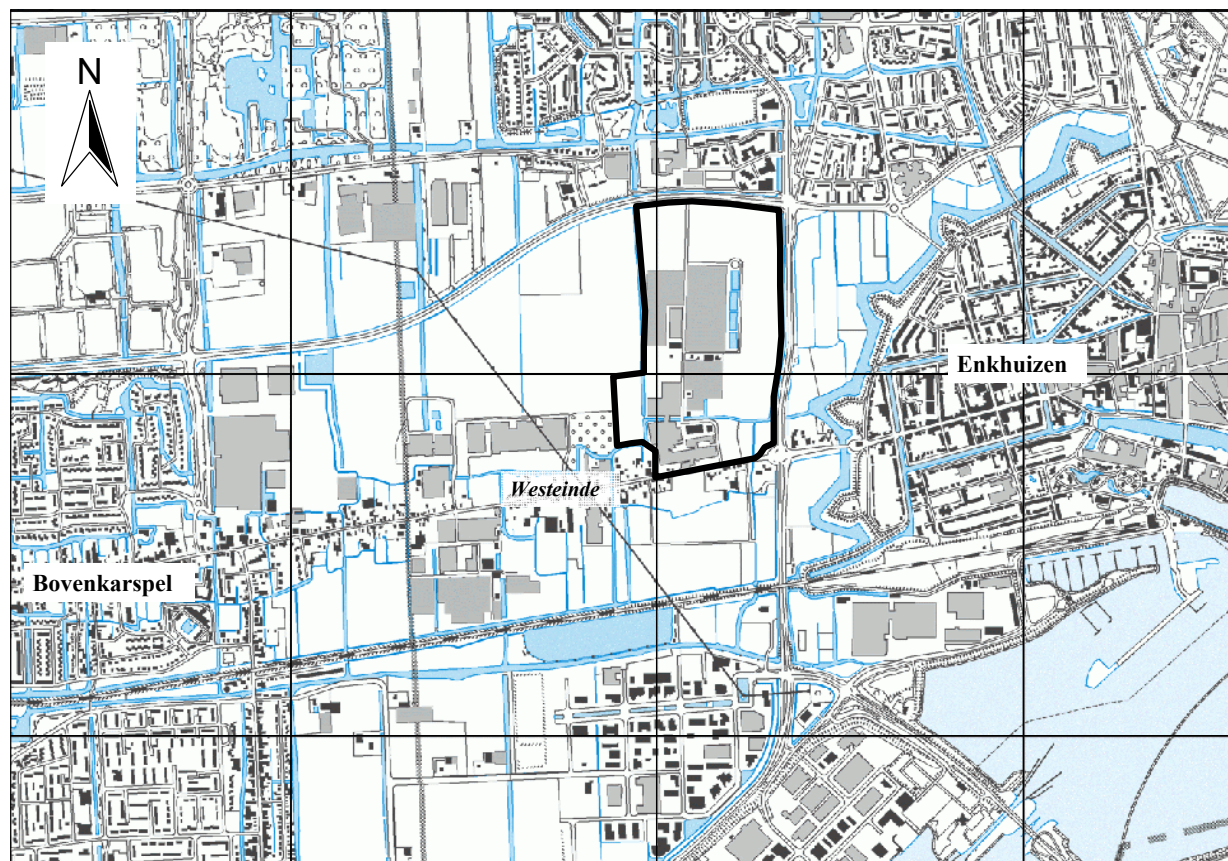
HZA stedenbouw en landschap b.v. heeft aan Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht verleend tot een flora- en faunaonderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan voor het gehele eigendom van Syngenta Seeds op het perceel Westeinde 63 te Enkhuizen.

Bij het opstellen van een bestemmingsplan, waarbij natuurwaarden in het geding (kunnen) zijn, moet op grond van een onderzoek worden vastgesteld of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is vereist. Dit vraagt aan het bevoegd gezag drie handelingen:

- ♣ Het (laten) verrichten van een onderzoek naar natuurwaarden;
- ♣ Het geven van een oordeel over de noodzaak van een ontheffing ex. Art. 75 Ffw;
- ♣ Het geven van een oordeel over de verwachting of een dergelijke ontheffing kan worden verleend.

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

aangegeven.

Het perceel is gelegen aan het dorpslint van Bovenkarspel naar Enkhuizen ter hoogte van Westeinde. Vanaf het dorpslint strekt het perceel tot de Drechterlandse- of Westfriisiaweg. De westzijde van het perceel wordt begrensd door de Kapelsloot en aan de oostzijde door de Zandsloot. Een deel van het plangebied is gelegen op het westelijke perceel en is gelegen in de nabijheid van het dorpslint.

Het aangrenzende perceel bestaat hoofdzakelijk uit akkerland. De omliggende omgeving is te karakteriseren als overgang van akkerland naar de meer stedelijke omgeving van Enkhuizen.

2 Methode

Het plangebied is op 9 maart 2011 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Op basis van de aangetroffen biotopen is per soortgroep een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van in ieder geval die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

3 Wetgeving

3.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is het nationale wettelijke kader dat de soortbeschermende bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn in nationaal recht heeft omgezet.

De soortenlijst die volgt uit deze bepalingen is aangevuld met een extra aantal landelijk te beschermen soorten door de Minister van ELI.

3.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Flora- en faunawet is de zorgplicht die stelt “dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

3.1.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bepaalt dat het verboden is:

- ♣ Planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- ♣ Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen, dan wel opzettelijk te veront- rusten (artikel 9 en 10);
- ♣ Verder is het verboden van beschermde diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikel 11) en iets dergelijks geldt voor eieren (artikel 12).

3.1.3 Vrijstellingen

De Mol is vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huis- spitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven.

Er zijn daarnaast nog een aantal andere algemene soorten aangewezen die vrijgesteld zijn van de ver- boden van de artikelen 8 t/m 12, indien werkzaam-

Kader: Tabellen van de Flora- en faunawet

Voor een precies overzicht van soorten in de tabellen zie:

<http://www.dasenboom.nl/pdf/soorten%20FFW%20tabel%203.pdf>

Tabel 1	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, geldt een vrijstelling voor de soorten uit Tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft dan geen ontheffing aangevraagd worden. -Voor andere dan hierboven genoemde activiteiten is voor de soorten uit Tabel 1 wel een ontheffing nodig.
Tabel 2	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, geldt een vrijstelling voor de soorten in Tabel 2, <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de minister van ELI goedgekeurde gedragscode. -Als de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats niet kan worden gegarandeerd en men niet in het bezit is van een dergelijke gedragscode, is voor de soorten in Tabel 2 een ontheffing nodig. -De ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten; ♣ in welke mate treedt schade op? ♣ komt de gunstige staat van instandhouding in gevaar?
Tabel 3	Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als ‘bestendig beheer en onder- houd’ of ‘bestendig gebruik’, geldt een vrijstel- ling voor de soorten in Tabel 3 <u>mits</u> activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. -Wanneer activiteiten worden ondernomen die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, en de functionaliteit van de voortplantings-, rust- en/of vaste verblijfplaats kan niet worden gegarandeerd, dan is voor Tabel 3 soorten een ontheffing nodig. -De ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten; ♣ in welke mate treedt schade op? ♣ is er een wettelijk belang? ♣ is er een andere bevredigende oplossing (alternatieven)? ♣ komt de gunstige staat van instandhouding in gevaar? -Ook voor vogels geldt deze zware toets.

heden worden verricht in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor deze soorten hoeft dan geen ontheffing te worden aangevraagd. Dit wordt het ‘lichte beschermings- regime’ genoemd, geldend voor de zogenaamde ‘**Tabel 1-soorten**’ (zie kader ‘Tabellen van de Flora- en faunawet’).

3.1.4 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, heeft veelal beschadiging of de vernieling tot gevolg van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten.

In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet verkregen worden.

Als er beschermde soorten voorkomen uit **Tabel 2** en **Tabel 3** (zie kader 'Tabellen van de Flora- en faunawet') én als het niet mogelijk is door middel van verzachtende en/of compenserende maatregelen schade aan deze natuurwaarden te voorkomen, dan is ontheffing vereist.

Als door het nemen van voldoende verzachtende en/of compenserende maatregelen geen schade optreedt (te beoordelen door het Ministerie van ELI!), hoeft geen ontheffing te worden verkregen.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegd gezag (Ministerie van ELI) op grond van de volgende punten per beschermingsregime of soortgroep:

Tabel 2:

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3 én voorkomend in Bijlage IV Habitatrichtlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming flora en fauna, volksgezondheid of openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Zijn er, bevredigende, alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Tabel 3, niet voorkomend in Bijlage IV Habitatrichtlijn

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals onder andere eerder genoemde belangen of een belang in de vorm van het uitvoeren van werkzaamheden in verband met ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.
- ♣ Zijn er, bevredigende, alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Broedvogels (zie 3.1.6)

- ♣ In hoeverre treedt schade op?
- ♣ Is er een wettelijk belang zoals bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer,

bedreiging van de volksgezondheid of openbare veiligheid.

- ♣ Zijn er bevredigende alternatieven?
- ♣ Komt 'de gunstige staat van instandhouding' in gevaar?

Voor een overzicht van de soorten van Bijlage IV zie: http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/get?site=lnv.db&view=lnv.db&page_alias=zoekwet&show=speciesList&rid=33&legislation=&version=xls.

3.1.5 Gedragscode

Indien men in het bezit is van een door de minister van ELI goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud en van bestendig gebruik voor de **Tabel 2 en 3**-soorten en ook voor vogels geen ontheffing aangevraagd te worden.

Bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting hoeft voor **Tabel 2** soorten geen ontheffing te worden aangevraagd wanneer men in het bezit is van een door de minister van ELI goedgekeurde gedragscode

3.1.6 Broedvogels

Broedvogels vormen een aparte categorie buiten de genoemde drie tabellen. Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstoringen de activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken en treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Tabel 1.

Vogelsoorten waarvan de nesten in principe jaarrond zijn beschermd met beschermingscategorie (1 = soorten die ook buiten het broedseizoen het nest gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats, 2 = koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop, 3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing, 4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in staat zijn een nest te maken).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

Van enkele soorten zijn de nesten jaarrond beschermd. De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie Tabel 1). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wel ontheffing worden aangevraagd. Een ‘omgevingscheck’ is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat door verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rusplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn en er geen ontheffing nodig is, kunnen deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan het ministerie van ELI. Het ministerie zal de ontheffingsaanvraag dan ‘positief afwijzen’ omdat geen schade wordt voorzien. Een dergelijke positieve afwijzing kan (juridisch) gelden als ontheffing voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het is uiteraard essentieel dat de (aan het ministerie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Wanneer het niet mogelijk is passende verzachtende en/of compenserende maatregelen te nemen dient ontheffing te worden aangevraagd. Deze wordt op dezelfde gronden getoetst als Tabel 3-soorten (zwarte toetsing).

De overige vogelsoorten keren weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen’ (categorie 5).

3.2 Gebiedsbescherming

Gebieden die vallen binnen het zogenaamde ‘Natura 2000 netwerk’ zijn beschermd zijn volgens bepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998. Voor een overzichtskaart van Natura 2000-gebieden zie:

http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/overzichtskaart_n2k.pdf

Naast deze wetgeving zijn soms andere gebiedsbeschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de ‘weidevogelleefgebieden’ van de Provincie

Noord-Holland. Per gebied zal moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

3.2.1 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Ingrepen in gebieden die horen bij de EHS worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op de EHS of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Als een dergelijke ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd.

3.3 Rode lijsten

Rode lijsten hebben vooral een signaalfunctie en zijn op de eerste plaats bedoeld als een instrument om de aandacht in beleid en beheer te richten op bedreigde en kwetsbare soorten binnen een bepaalde plant- of diergroep. Plaatsing van een soort op een Rode lijst heeft uitsluitend een beleidsmatig karakter en geen juridische gevolgen.

3.4 Ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet

Bij de realisatie van een project dient beoordeeld te worden in welke mate er sprake is van negatieve effecten op aanwezige soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt.

Zijn er negatieve effecten voor **Tabel 2** en/of **Tabel 3** soorten mogelijk dan dient een “Aanvraag ontheffing, ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde lid of vijfde lid onderdeel c” te worden ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van ELI. Deze aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Het desbetreffende projectplan.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde diersoorten en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 5 jaar geldig).
- ♣ Een beschrijving van de te verwachten schade voor de in de aanvraag vermelde soorten.
- ♣ Een beschrijving hoe de schade aan de beschermde soorten tot een minimum kan worden beperkt.
- ♣ Een beschrijving van voorgenomen mitigerende en/of compenserende maatregelen indien schade onvermijdelijk is.

Voor de eerdergenoemde **Tabel 3**-soorten dient wgens een uitgebreide toets ook te worden vermeld:

- ♣ Onderbouwing van de keuze voor de geplande locatie van de voorgenomen activiteit en onderzoek naar alternatieve locaties.
- ♣ De onderbouwing van het wettelijke belang van de voorgenomen activiteit.

3.5 Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is het mogelijk geworden voor particulieren, bedrijven en overheden om voor projecten een zogenaamde omgevingsvergunning aan te vragen onder de ‘Wet algemene bepalingen omgevingsrecht’ (Wabo).

De omgevingsvergunning komt in plaats van een groot aantal andere losse vergunningen en kan digitaal (of op papier) bij de gemeente waarin de activiteit plaats vindt, worden aangevraagd. Formulieren zijn (digitaal) te verkrijgen via www.omgevingsloket.nl.

Ook een ontheffing Flora- en faunawet en een vergunning Natuurbeschermingswet 1998 kan onder de Wabo worden aangevraagd in het formulier door aan te geven dat ‘Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten’. Vervolgens kan met het (digitale) formulier, ongeveer op dezelfde wijze als bij de ontheffingsaanvraag zoals hierboven beschreven, worden aangegeven welke beschermde flora en fauna voorkomt, wat de verwachte schade is, wat het belang is van de ingreep en welke verzachtende (mitigerende) en/of compenserende maatregelen worden getroffen. De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar het ministerie van ELI die een ‘Verklaring van geen bedenkingen’ (Vvgb) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning. Als voorschriften worden overtreden en beschermde soorten worden geschaad, moeten de gemeenten handhaven. Bij een overtreding van de Flora- en faunawet die los staat van de Wabo, moet het ministerie van ELI optreden.

Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of stilleggen van werkzaamheden.

4 Resultaten

4.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Boschages

Boschages zijn schaars aanwezig in het plangebied. Enkele boschages zijn gesitueerd in de tuinen rond en tussen de bebouwing in het zuidelijke deel nabij Westeinde. Deze tuinen zijn erg overzichtelijk en worden netjes onderhouden. Hierdoor is tussen de struiken en bomen nagenoeg geen ondergroei van kruiden of grassen aanwezig. Dit geldt ook voor een binnentuin die geheel omgeven is door bebouwing. In het zuidwestelijke deel van het plangebied is opgaande begroeiing van bomen en struiken aanwezig tussen loodsen en de Kapelsloot.

Bermen

Langs de randen van het plangebied is een grasvegetatie aanwezig die zeer kort wordt onderhouden. Ditzelfde geldt voor de grasmat rond de kassen en de waterbassins.

Graslanden, akkers

De open ruimte binnen het plangebied wordt benut voor proefvelden en bestaat hoofdzakelijk uit akkerland. Proefvelden die tijdelijk buiten gebruik zijn en een ongebruikte hoek in het zuidoostelijke deel van het gebied bestaan uit grasland. Ook deze grasvegetatie wordt kort onderhouden.

Wateren en oevers

De Kapelsloot aan de westzijde van het perceel en de hiermee in verbinding staande sloot evenwijdig aan de Drechterlandseweg, hebben een laag waterpeil ten behoeve van een goede ontwatering van de landbouwpercelen. Er is sprake van een hoog waterpeil in de Zandsloot aan de oostzijde en de hiermee in verbinding staande sloten in het zuidelijke deel van het gebied. Dit hoge waterpeil rond het dorpslint is nodig ter bescherming van de fundamenteën van de bebouwing.

De oevers van de hoogwatersloten in het zuidelijke deel en de Zandsloot ten oosten van het plangebied zijn vrijwel geheel voorzien van beschoeiing. Water- en oevervegetatie ontbreekt. De Kapelsloot en de sloot langs de Drechterlandse weg daarentegen zijn onbechoeid. De oevertaluds van deze sloten zijn vrij steil door de diepe ontwatering. Op enkele plaatsen is echter een meer glooiende oever aanwezig met ondiepere delen in de waterzone. Langs het gehele oevertalud bestaat de vegetatie vooral uit Liesgras, Riet en andere grassen.

In de eerder genoemde binnentuin is een klein vijver aanwezig. Het geheel doet aan als rotstuijn met zeer schaarse begroeiing. Dit geïsoleerde water is onbereikbaar voor landgebonden fauna.

De binnentuin ingeklemd tussen kantoorgebouwen in het zuidelijke deel van het plangebied.

Overige geïsoleerde wateren zijn de grote waterbassins waarmee de hydrocultuursystemen in de kassen van water worden voorzien.

Bebouwing

Op het terrein zijn verschillende typen gebouwen aanwezig. De meeste gebouwen betreffen zogenaamde landbouwloodsen- of schuren. Dit soort gebouwen zijn voorzien van stalen wandplaten. Ook de dakbedekking bestaat meestal uit staalplaat of een houten dakbedekking wat vervolgens afgewerkt is met dakleer. De ruimtes in de loodsen zijn zeer open. Afzonderlijke ruimtes zoals zolders en dergelijke zijn hier niet aanwezig. Overigens is in de loodsen zeer veel activiteit met lawaai en warmte. Dit laatste geldt zeker voor loodsen die worden gebruikt voor het drogen van zaden.

Een andere categorie zijn loodsen met klimaatcellen voor de kweek van planten of opslag van zaden onder gecontroleerde omstandigheden. Deze gebouwen zijn vrijwel hermetisch afgesloten.

Op het terrein is een aanzienlijk areaal met kassen aanwezig. Een groot deel hiervan bestaat uit relatief lage kassen die zijn gebouwd in de jaren '50. In het centrale deel van het terrein staan hogere en nieuwe kassen. Daarnaast binden zich op het noordwestelijke deel van het terrein een aantal kleinere boogkassen. De kassen worden goed onderhouden en gaten of spleten in de kassen werden niet waargenomen.

In het plangebied zijn verschillende kantoor- en laboratoriumgebouwen aanwezig. De meeste van deze gebouwen hebben een stenen muur zonder gaten of scheuren. Één enkel kantoorgebouw genaamd Apollo vormt hierop een uitzondering omdat dit gebouw een spouwmuur heeft met luchtopeningen in de gevel.

Ventilatiegaten naar de spouwmuur van het kantoorgebouw Apollo.

In het zuidelijke deel van het plangebied in Westeinde zijn enkele woonhuizen aanwezig die in eigendom zijn van Syngenta. Deze huizen zijn voorzien van een dakbedekking met dakpannen die redelijk goed is afgesloten. Er zijn geen aanwijzingen verkregen voor gaten of scheuren in de woningen. Aan de straatzijde van het Westeinde is tevens wat oudere bebouwing aanwezig waarin kantoren zijn gevestigd. Het dak van gebouwen bestaat uit dakpannen. Mogelijk zijn tussen deze dakpannen gaten en spleten aanwezig. Langs het Westeinde is ook een klein wit gebouw aanwezig dat vroeger als machinegebouw heeft gediend. In dit gebouw is een kelder aanwezig. Het gehele gebouw heeft gladde en dikke muren en is vrijwel hermetisch afgesloten met dikke stalen deuren.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Flora

De aanwezigheid van de Zwanenbloem in deze omgeving is bekend (VAN GROEN *ET AL.*, 2006). Gezien de moeilijke waarneembaarheid in de winterperiode is deze plantensoort niet gevonden. Het is echter aannemelijk dat deze soort aanwezig is in het plangebied. De Zwanenbloem is licht beschermd (Tabel 1).

4.2.2 Vissen

De sloten rondom het plangebied zijn in potentie geschikt voor een tweetal beschermde vissoorten, te weten Bittervoorn en Kleine modderkruiper. Deze potenties zijn met name aanwezig in de westelijke laagwatersloot en de sloot evenwijdig aan de Drechtlandse weg. De kans op Bittervoorn in deze wateren is erg groot gezien het feit dat deze soort voorkomt in het gebied rond Enkhuizen (VAN GROEN *ET AL.*, 2006).

Daarnaast werden in schoningsmateriaal van de Kapelsloot resten van zoetwatermossels aangetroffen. De aanwezigheid van zoetwatermossels is een van de belangrijkste levensvoorwaarden voor de Bittervoorn.

De ondiepere delen van de waterzone vormen mogelijk geschikt leefgebied voor de Kleine modderkruiper. Deze soort heeft een voorkeur voor glooiende oevers met waterplanten en een enigszins zandig substraat. Gezien de zandige kleigrond in deze omgeving kan de aanwezigheid van deze soort niet worden uitgesloten.

Ondanks de beschoeiing van de hoogwatersloten in het zuidelijke deel en de Zandsloot ten oosten van het plangebied is de Bittervoorn hier wel te verwachten, echter in lagere aantallen dan de onbeschoeide oevers met een water- en oevervegetatie. De omstandigheden rond beschoeide oevers zijn duidelijk ongeschikt voor de Kleine modderkruiper en deze soort zal daarom waarschijnlijk niet voorkomen in de oostelijke en zuidelijke sloten van het plangebied.

4.2.3 Amfibieën

Het plangebied levert geschikt voortplantingswater voor enkele algemene soorten amfibieën zoals Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker en groene kikkers (Bastaardkikker en/of Meerkikker). Deze soorten zijn beschermd onder het lichte beschermingsregime (Tabel 1).

Mogelijk landbiotoop in het plangebied voor genoemde amfibieënsoorten bestaat voornamelijk uit onbeschoeide slootkanten.

Het onderzoeksgebied is ongeschikt voor de Rugstreeppad. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig.

De onbeschoeide Kapelsloot langs de westkant van het plangebied

4.2.4 Vogels

De aanwezige bomen en struiken in de tuinen van de woonhuizen, de binnentuin en de schaarse beplanting rond de kantoorgebouwen kunnen als broedbiotoop dienen voor minder kritische bos- en struweelvogels. In een conifeer in de binnentuin werd een nest van de Turkse tortel waargenomen. Andere mogelijke broedvogels binnen het plangebied zijn Winterkoning, Merel en Koolmees.

Voor de aanwezigheid van gebouwbewonende vogelsoorten zijn geen aanwijzingen verkregen.

Vogels vallen onder het zwaardere beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van 15 maart tot 15 juli.

In het plangebied worden geen verblijfplaatsen verwacht van jaarrond beschermde vogelsoorten. Ook in enkele grote en oude bomen (waarschijnlijk iepen), bleken geen nesten of roofvogelhorsten aanwezig.

4.2.5 Zoogdieren

Het is mogelijk dat in het gebied enkele (kleine) zoogdieren voorkomen zoals Egel, Haas, en verschillende algemene soorten (spits)muizen. Deze soorten zijn allen beschermd onder het lichte beschermingsregime.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig.

Mogelijkheden voor vleermuizen in het plangebied zijn slechts sporadisch aanwezig. Aanwezigheid van vleermuisverblijven is mogelijk in de spouwmuur van het kantoorgebouw 'Apollo'. Deze spouwmuur is goed bereikbaar via de vele ventilatieopeningen. Daarnaast bestaan er mogelijkheden voor vleermuisverblijven in de oudere bebouwing waarin kantoren zijn gevestigd langs het Westeinde. Hier kunnen vleermuizen gebruik maken van de openingen tussen dakpannen.

Ruimte tussen dakpannen van de oudere bebouwing binnen het plangebied.

4.2.6 Overige fauna

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde diersoorten, in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

5 Conclusies en aanbevelingen

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten planten, vissen, amfibieën, vogels en (kleine) zoogdieren.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over populaties in de omgeving, zullen van de planten, vissen, amfibieën en (kleine) zoogdieren (behalve vleermuizen!) alleen licht beschermde soorten aanwezig zijn.
- ♣ Voor de aangetroffen of verwachte licht beschermde soorten gelden geen verbodsbepalingen als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied kunnen broedvogels voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli.
- ♣ In het onderzoeksgebied kunnen beschermde vissen uit tabel 2 en 3 voorkomen. Omdat in het kader van de voorgenomen ingreep werkzaamheden aan oevers en water(en) zullen moeten worden verricht, is onderzoek naar beschermde vissen uit tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Het gaat dan om Kleine modderkruiper en Bittervoorn (zie voor de optimale onderzoeksperiode Tabel 2). Worden tijdens de veldinventarisatie één of meer van deze soorten aangetroffen, dan dienen eventuele (negatieve) effecten van de ruimtelijke ingreep nader te worden beoordeeld. Zijn er negatieve effecten aanwezig, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ In het plangebied kunnen vleermuissoorten voorkomen. Alleen indien er ingrijpende werkzaamheden worden verricht aan de oudere bebouwing en aan gebouw 'Apollo', wordt een vervolgonderzoek aanbevolen naar de aanwezigheid van vleermuizen (zie voor de optimale onderzoeksperiode Tabel 2). Wanneer vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten (alle regimes) geldt de zorgplicht (zie §3.1.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

Tabel 2.

Optimale periode voor uit te voeren vervolgonderzoek naar zwaar beschermde soorten of soortgroepen (Tabel 2 en 3) die zijn aangetroffen of worden verwacht op het Syngenta-terrein.

**=één bezoek kan gecombineerd worden met terreinbezoek*

Soort/Soortgroep	Optimale periode		Aantal bezoeken
Vissen			
Bittervoorn	april - november		3
Kleine modderkruiper	april - november		3
Vleermuizen	Gebieds-functie	Periode	Aantal bezoeken
Alle soorten	winterverblijf	december - februari	1
Alle soorten	vliegroutes, foerageergebied	april - november	2*
Alle soorten	Verkennd terreinbezoek	april	1
Gewone dwergvleermuis	kraam/zomerverblijf	half mei – half juli	2
	balts/paarverblijven	augustus - oktober	2

- ♣ Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Nieuwe wateren moeten zoveel mogelijk worden aangelegd voorafgaand aan het dempen van bestaande. Uit de te dempen wateren kunnen beschermde amfibieën (alle stadia) of vissen weggevangen worden door de wateren af te dammen en het waterniveau te verlagen. Deze dieren kunnen vervolgens worden overgebracht naar een geschikt water in de nabije omgeving.

6 Literatuur

- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3^e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- GROEN, F.M. VAN, D. SLUIS & M. VAN STRAATEN, 2006. *Westfrisiaweg, inventarisatie beschermde flora en fauna 2006*. G&G-rapport 2006-59, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M., J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrictlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LIBELLENSTUDIE 2002. *De Nederlandse Libellen (Odonata)*. – *Nederlandse Fauna 4*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst*. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. 2^e herziene druk. Media Publishing Int. bv, Doetinchem.
- NÖLLERT, A., C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa*. TIRION Uitgevers bv, Baarn.
- PETERS, T.M.J., C. VAN ACHTERBERG, W.R.B. HEITMAN, W.F. KLEIN, V. LEFEBER, A.J. VAN LOON, A.A. MABELIS, H. NIEUWENHUIJSEN, M. REEMER, J. DE ROND, J. SMIT, H.H.W. VELTHUIS, 2004. *De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata)* – *Nederlandse Fauna 6*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil*. Koninklijke Vermande, Den Haag.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- STUMPEL, TON, STRIJBOSCH, HENK. 2006. *Veldgids Amfibieën en reptielen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

